

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA 2015/40
22. oktober 2015
Peter Olsen

Danskit ilinniarnermi siuariartornissaq pillugu nutarterinerat ilinniagaqartunut nunatsinneersunut Danmarkimi najugaqartunut danskit ilinniagaqarnermi tapiissutigisartagaannit pissarsinnaatitaasunut sutigut aalajangersimasutigut qanoq kinguneqarsimaneranik misilittagaasimasut pillugit danskit naalagaaffianni pisortanut paasisassarsioqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunersuut.

(Inuit Ataqatigiit Inatsisartuni ilaasortaataat)

Inuit Ataqatigiit inatsisartuni ilaasortaataasa qulaani pineqartumut oqaluuserisas-sannngortitaannut matumuuna Inuit Ataqatigiit sinnerlugit imatut oqaaseqaateqassaagut.

Siullermik: Inuit Ataqatigiit oqaluuserisassannngortissimasaannut qujanarujussuaq, oqaluuserisassaq qallunaat nunaanni ilinniartuutitsinnut tunngasoq pingaarutilerujussuarlu.

Aappassaattut: 1. januar 2013 aallarnerfigalugu kalaallit, qallunaat nunaanni ilinniartut 20-nik ukioqalereersimasut qallunaatut, qallunaat nunaanni ilinniagaqarnermiutit malillugit qallunaat naalagaaffianiit ilinniagaqarnermiuteqartalernikuupput.

Tamatuma kingunerivaa nunatta karsiata 30 mio. kr. missaanik ukiumut sipaaruteqartalersimaneranik. Naatsumik oqaatigalugu taamatut aaqqiissuteqartoqarsimane aningaasatigut nunatta karsianut oqilisaataasimavoq.

Pingajussaattut: Qallunaat ilinniarnermi siuariartornissaq pillugu nutarterinissaq isumaqatigiissutigineqarsimavoq danskit naalakkersuisuinit Venstre-mit, Dansk Folkepartiimiit, Konservativiniit, Liberal Alliance-miillu, tamannalu pisimalluni 18. april 2015.

Naatsumik oqaatigalugu nutarterinerup siunertarivaa ilinniagaqartup sukkanerpaamik – piaarnerpaamik ilinniagaqarnerminik aallartitalernissaanik naammassinnitalernissaanillu. Pitsaaqutitut isiginiarneqarpoq ilinniartup agguaqatigiisillugu qaammatinik 4,6-nik piaarnerusumik ilinniakkaminik naammassinnitalernissaa, tamatumalu kingunerissagaa inuiaqatigiit qallunaat 2020-mi 2,2 milliarder kr-nik sipaaruteqalernissaat. Siunertap anguniakkallu assortoruminaakkaluassusia.

Kisianni....: Nutarterineq kalaallinut ilinniartunut qanoq sunniuteqassava? Ernumasutigineqarpoq nutarterinerup kingunerisaanik kalaallit ilinniagaqartut inuusutissarsiornermut ilinniagaqarnissamut qinnuteqarusussinnaagaluartut, qinnuteqarnissartik tunuarsimaarfigilersinnaagaat, kalaallit, qallunaat nunaannut ilinniariartut qallunaat nunaannut tikikkaangamik amerlanertigut piffissamik annertuumik naleqqussarniarnermut, pikkorissarnenullu atueqqaartarnerat pissutigalugu.

“Qallunaatut innuttaassuseqarneq” akornutaasinnaavoq, qallunaat oqaasiinut ilinniarsinnaajunnaarnermik kinguneqassamat aammalu nalunaarut taanna aqutigalugu kalaallit ilinniagaqartut ajornerusumik inissisimalersinnaanerat ernumassutigineqarsinnaalluni.

Sisamassaattut: Inuusuttut ilinniarsimasut ilinniartuarnissamullu tamaasa nunatta atorfissaqartippai pisariartippaalu. Nunatta inuusuttami ilinniartitaanikkut periarfissaat pitsaanerpaassasut soqutigisariaqarpaa. Nunatta soqutigisariaqarpaa inuusuttami ilinniartitaanikkut periarfissaat atugaasalu qanoq ittuunerat eqqumaffigissallugit

misissussallugillu; pitsaanersuunersut pitsaanngitsuunersulluunniit? Nunatsinniippata nunattaluunniit avataaniippata.

Taamaattumik qujavugut nuannaarpugullu uunga oqaluuserisassangortinneqarsimasumut; Inuit Ataqtigiit inatsisartuni ilaasortaaitaasa oqaluuserisassanngortitsinerminni soqtigaaat Danskit ilinniarnermi siuariartornissaq pillugu nutarterisimanerat inuusuttortatsinnut, qallunaat nunaanni ilinniagaqartunut qanoq sunniuteqarniarnersoq, sunniuteqarsimaner-sorluunniit paasissallugu, misilittagaalersimasullu pillugit danskit naalackersuisuinut paasiniaasoqarnissaanik kissateqarnerannut.

Inuit Ataqtigiit soqtigaaat pingaartippaallu paasissallugu inuusuttortatsinnut, qallunaat nunaanni ilinniagaqartunut, danskit ilinniarnermi siuariartornissaq pillugu nutarterisimanerat qanoq kinguneqarniarnersoq; pitsaaqusiiva? Imaluunniit akornusiiva? Akornusiisimappat sukkut akornusiiva? Taava qanoq iliuuseqarsinnaavugut?

Inuit Ataqtigiinniit, Inuit Ataqtigiit taamatut kissateqarnerat paasilluarlugu taperserlugu akuersaarparput, nuannaarutigarpullu naalackersuisuisut tamanna aamma akuersaarlugu tigulluarsimammassuk.

Tamaatut oqaaseqarluta oqaluuserisassaq akuerisassanngorlugu, ataatsimiisitaliamut susassaqartumut ingerlateqqillugu akuersaarparput.